

УДК 351.475.5

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС;
ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Гулак Олена Василівна

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри адміністративного та фінансового права
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Gulak Olena

*Doctor of Law, Professor,
Professor of the Department of Administrative and Financial Law
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
ORCID: 0000-0001-9004-0185*

Висоцький Володимир Мирославович

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного права та адміністративного процесу
Львівський державний університет внутрішніх справ*

Vysotskyi Volodymyr

*PhD in Law, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Administrative Law
and Administrative Process
Lviv State University of Internal Affairs
ORCID: 0000-0001-8782-7470*

Слободянюк Роман Леонідович

*студент юридичного факультету
Національного університету біоресурсів і природокористування України*

Slobodianiuk Roman

*Student of the Law Faculty of the
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
ORCID: 0000-0002-7388-7816*

DOI: 10.25313/2520-2308-2023-1-8545

ОСОБЛИВОСТІ ПРИТЯГНЕННЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА

PECULIARITIES OF PROCEEDING ADMINISTRATIVE LIABILITY IN UKRAINE FOR FOREIGNERS AND STATELESS PERSONS

Анотація. З огляду на євроінтеграційний та євроатлантичний розвиток України як потужного суб'єкта міжнародних відносин та водночас необхідність посилення української економічної спроможності шляхом іноземних інвестицій, пом'якшення багатьох адміністративно-процесуальних дій щодо перетину кордону у найближчій перспективі, зумовлюють потребу визначення особливостей правового регулювання адміністративної відповідальності по відношенню до осіб без громадянства й іноземців. З огляду на активні та масштабні воєнні дії в Україні означене питання набуває більш глибокої актуалізації, що пов'язане, насамперед, із забезпеченням безпекової компоненти.

У межах дослідження проаналізовано категоріальний апарат, виходячи з його нормативного закріплення у системі вітчизняного законодавства; розмежовано категорії «іноземець» та «особа без громадянства»; виокремлено низку

особливостей притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення, скоєні іноземцями/особами без громадянства в нашій країні; здійснено аналіз статистичних даних та його об'єктивності на сучасному етапі, що пов'язано з активними воєнними діями на території нашої держави; здійснено аналіз відповідних норм Кодексу України про адміністративні правопорушення, що власне регламентують порядок притягнення іноземців та осіб без громадянства до адміністративної відповідальності; розглянуто окремі процесуальні аспекти у розрізі досліджуваної проблематики; обґрунтовано необхідність перегляду нині передбаченого обсягу штрафу у межах проаналізованих статей 15 глави КУпАП.

Опираючись на чинне законодавство України, констатовано, що іноземці та особи без громадянства являються, власне, спеціальними суб'єктами адміністративної відповідальності. Адміністративна відповідальність за правопорушення зазначених осіб характеризується низкою ознак, які визначають цих осіб як спеціальних суб'єктів адміністративної відповідальності та адміністративного права в цілому. Загалом, означені особи, за фактом перебування їх на території України, несуть адміністративну відповідальність у межах визначених чинним законодавством України, Конституцією України та міжнародними договорами. Водночас, у певних випадках, закон про адміністративну відповідальність встановлює особливий порядок притягнення до відповідальності іноземних громадян та осіб без громадянства.

Ключові слова: адміністративна відповідальність, особа без громадянства, іноземець, притягнення до відповідальності, правове регулювання, адміністративно-правовий статус.

Summary. In view of the Euro-integrated and Euro-Atlantic development of Ukraine as a powerful subject of international relations and at the same time the need to strengthen Ukrainian economic capacity through foreign investments, softening of many administrative and procedural actions regarding crossing the border in the near future, lead to the need to determine the specifics of the legal regulation of administrative responsibility for towards stateless persons and foreigners. In view of the active and large-scale military operations in Ukraine, this issue is gaining deeper relevance, which is primarily related to the provision of the security component.

Within the framework of the study, the categorical apparatus was analyzed based on its normative anchoring in the system of domestic legislation; the categories «foreigner» and «stateless person» are distinguished; a number of features of bringing to administrative responsibility for offenses committed by foreigners/stateless persons in our country are highlighted; an analysis of statistical data and its objectivity was carried out at the current stage, which is connected with active military operations on the territory of our state; an analysis of the relevant norms of the Code of Ukraine on Administrative Offenses, which actually regulate the procedure for bringing foreigners and stateless persons to administrative responsibility; individual procedural aspects are considered in terms of the investigated issues; the necessity of revising the currently provided amount of the fine within the analyzed articles of Chapter 15 of the Code of Administrative Offenses is substantiated.

Based on the current legislation of Ukraine, it was established that foreigners and stateless persons are, in fact, special subjects of administrative responsibility. Administrative responsibility for the offenses of the specified persons is characterized by a number of features that define these persons as special subjects of administrative responsibility and administrative law in general. In general, the specified persons, based on the fact of their stay on the territory of Ukraine, bear administrative responsibility within the limits defined by the current legislation of Ukraine, the Constitution of Ukraine and international treaties. At the same time, in certain cases, the law on administrative responsibility establishes a special procedure for prosecuting foreign citizens and stateless persons.

Key words: administrative responsibility, stateless person, foreigner, prosecution, legal regulation, administrative-legal status.

Постановка проблеми у загальному вигляді. З огляду на євроінтегрований та євроатлантичний розвиток України як потужного суб'єкта міжнародних відносин, формування демократичної, соціальної та правової держави, зміна певних соціальних пріоритетів, економічних і соціальних відносин між громадянами України та іншими громадянами, сучасні масштабні воєнні дії на території України та водночас необхідність посилення української економічної спроможності шляхом іноземних інвестицій, розвиток туристичного бізнесу, пом'якшення багатьох адміністративно-процесуальних дій щодо перетину кордону у найближчій перспективі — усіх

цих чинників, що невідворотно призводять до стрімкого збільшення кількості іноземних громадян/осіб без громадянства на території нашої держави, й водночас зумовлюють потребу визначення особливостей правового регулювання адміністративної відповідальності по відношенню до осіб без громадянства й іноземців. З огляду на активні та масштабні воєнні дії в Україні означене питання набуває більш глибокої актуалізації, що пов'язане, насамперед, із забезпеченням безпекової компоненти.

Аналіз останніх досліджень. Під час проведення дослідження були використані напрацьовані такі вчені як: Ю. Кривошеєнко, В. Кури-

ло, С. Константінов, О. Скакун, О. Світличний, Т. Мінка, В. Палько, М. Жуков, у наукових здобутках яких у цілому висвітлено проблематику дослідження.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження виступає аналіз особливостей адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства в Україні шляхом дослідження системи чинного вітчизняного та міжнародного законодавства, статистичних даних та наукових розвідок.

Виклад основного матеріалу дослідження. Різноманітність адміністративних відносин зумовлює, в свою чергу, різноманітність суб'єктів, які є безпосередніми учасниками адміністративно-правових відносин загалом. У цьому відношенні, адміністративні правопорушення мають як загальні, так і спеціальні суб'єкти адміністративної відповідальності. Згідно чинного законодавства України, загальним суб'єктом адміністративної відповідальності може бути осудна особа, яка досягла 16-річного віку. Що стосується спеціальних суб'єктів, — то це особи, які, крім ознак загальних суб'єктів, можуть бути визнані суб'єктами конкретних адміністративних правопорушень і притягнуті до адміністративної відповідальності за наявності певних, визначених законом ознак.

Власне, ця особливість адміністративної відповідальності поширюється й на іноземців та осіб без громадянства. Згідно зі статтею 16 Кодексу України про адміністративні правопорушення [1], іноземці та особи без громадянства, які проживають в Україні, притягаються до адміністративної відповідальності нарівні з громадянами України. Відповідно ж до норм чинного вітчизняного законодавства та міжнародних договорів, питання щодо відповідальності за адміністративні правопорушення, вчинені в Україні іноземцями, які користуються імунітетом від адміністративної юрисдикції нашої держави, можуть вирішуватися дипломатичними способами.

Основні ж положення про адміністративну відповідальність іноземців та осіб без громадянства викладені в Конституції України (ч. 1 ст. 26) [2]. Права, свободи та обов'язки, надані громадянам України, поширюються на іноземців, які перебувають в Україні на законних підставах, за винятками, передбаченими Конституцією нашої держави, законами та міжнародними договорами.

Конституцією України чітко розмежовано досліджувані категорії, власне: «іноземець» та «особа без громадянства», відносячи до перших лише іноземних громадян (ч. 1 ст. 26). Відповідно до конституційних положень нормами Законів Укра-

їни: «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» [3] (ст. 1) та «Про громадянство України» [4] (ст. 1) регламентовано визначення «іноземців» та «осіб без громадянства». Зокрема, «іноземець» визначається як особа, яка не перебуває в громадянстві України і є громадянином/підданим іншої держави або держав; «особа без громадянства», у свою чергу, — як особа, яку жодна держава, відповідно до власного законодавства, не вважає своїм громадянином [2].

У цілому, у системі вітчизняного законодавства, термін «іноземець» застосовано у 2-х чинних щойно зазначених Законах України та 3-х підзаконних нормативно-правових актах: Постанові Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 р. № 567 «Про затвердження Правил оформлення віз для в'їзду в Україну і транзитного проїзду через її територію» [5]; Наказі МЗС України від 26.07.2011 р. № 196 «Про затвердження Інструкції про порядок оформлення іноземцям та особам без громадянства віз для в'їзду в Україну і транзитного проїзду через її територію» [6]; спільному Наказі МВС та Держкордонслужби України від 25.11.2003 р. № 1426/267 «Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії між Міністерством внутрішніх справ України і Адміністрацією Державної прикордонної служби України з питань приймання-передавання та повернення дітей у країні постійного проживання» [7]. Зауважимо, що як чинне, так і вже не чинне нині законодавство уніфіковано відображають зміст означеного терміну.

Власне, саме стаття 3 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» встановлює положення щодо правового статусу іноземців та осіб без громадянства. Дана стаття регламентує те, що іноземці та особи без громадянства, які знаходяться в Україні на абсолютно законних підставах, мають повне право на користування тими самими правами й свободами, як і громадяни України, за винятками, встановленими законами, Конституцією України та міжнародними договорами [3].

На відміну від терміну «іноземець», нормативно-регламентована категорія «особа без громадянства» у своєму трактуванні має деякі відмінності, зокрема, на рівні профільного законодавства. Так, Закон України «Про громадянство» «особу без громадянства» визначає як «особу, яку жодна держава відповідно до свого законодавства не вважає своїм громадянином», тоді як Законом України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» ця ж дефініція означена як: «особа, яка не розглядається як громадянин будь-якою

державою в силу дії її закону» (пункт 15 частини першої статті 1 в редакції Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визнання особою без громадянства» від 16.06.2020 р. [8]), не маючи водночас жодних змістових розбіжностей.

Загальноживаний термін «апатрид» на означення «особи без громадянства» регламентується насамперед міжнародним законодавством. Так, Конвенція ООН про статус апатридів, прийнята від 28.09.1954 р. під терміном «апатрид» означає особу, що «не розглядається як громадянин будь-якою Державою згідно з її законом» [9]. Власне, лише у 2013 р. шляхом прийняття Закону України від 11.01.2013 р. за № 23-VII «Про приєднання України до Конвенції про статус апатридів» було ратифіковано цю Конвенцію [10], що й постала тілом вітчизняного законодавства й, власне, цілком логічно, призвела до відповідних змін на означення категорії «особа без громадянства» у Законі України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства».

Водночас, поширеною помилкою є прирівняння статусу осіб без громадянства до статусу іноземців. Позаяк, ключова відмінність полягає у перебуванні іноземця під юрисдикцією 2-ох держав одразу, коли особа без громадянства перебуватиме під владою виключно країни перебування [11, с. 158]. Відтак, апатрид не підпадатиме під дипломатичний й консульський захист.

Вітчизняним нормотворцем регламентовано і низку споріднених категорій, зокрема: «іноземці та особи без громадянства, які перебувають на території України на законних підставах» (п. 7 ст. 1 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства»), «іноземці та особи без громадянства, які постійно проживають в Україні» (п. 8 ст. 1 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства»), «іноземці та особи без громадянства, які тимчасово перебувають на території України» (п. 9 ст. 1 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства»), «іноземці та особи без громадянства, які тимчасово проживають в Україні» (п. 10 ст. 1 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства») [3].

На іноземців та осіб без громадянства, згідно норм Конституції та інших нормативно-правових актів, покладено зобов'язання неухильно дотримуватися законів України, в жодній формі не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей, інтереси суспільства та держави.

Особливість статусу іноземців та осіб без громадянства полягає в тому, що, з огляду на обстави-

ни, він створює ряд передумов для безпосередньої реалізації прав і свобод або йому властиве накладання певних обмежень у повній відповідності з міжнародним правом.

Беручи до уваги статистику адміністративних правопорушень протягом останніх років, можемо зазначити, що значний відсоток адміністративних правопорушень вчинено іноземцями та особами без громадянства [12]. Зокрема, за даними Нацполіції, лише протягом 2020 року іноземці в Україні вчинили понад 92 тисячі адміністративних та майже 1700 кримінальних правопорушень [13, с. 11], що, безумовно, не може не викликати напругу в суспільстві. Найпоширенішими адміністративними правопорушеннями, згідно офіційних статистичних даних, являються: недотримання порядку пересування і вибору місця проживання, порушення правил перебування в Україні, недотримання порядку реєстрації та ін. [13, с. 11].

Активні військові дії на території нашої держави та відповідний правовий режим воєнного стану, безсумнівно, внесли свої корективи щодо статистичних даних у розрізі досліджуваного питання. Втім, значна частина з таких має латентний характер і не потрапляє до офіційної статистики, позаяк військова агресія РФ саме цьому і сприяє. Тож, отримати відносно об'єктивні дані протягом принаймні 2022 року не є, на нашу думку, можливим. Втім, суттєвих правових змін правовий режим воєнного стану не привніс щодо питання нормативного регулювання адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства в Україні.

Водночас, було внесено цілу низку змін щодо профільного законодавства. Так, частину десяту статті 4 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» доповнено абзацом другим згідно із Законом № 2813-IX від 01.12.2022 р. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства у сфері міграції» [14] щодо нормативного впорядкування діяльності «іноземців та осіб без громадянства, які прибули в Україну з метою участі в міжнародних та регіональних волонтерських програмах чи участі в діяльності організацій та установ, що залучають до своєї діяльності волонтерів, ... для надання медичної допомоги, реабілітаційної допомоги на волонтерських засадах як медичні працівники, фахівці з реабілітації... тощо» [3].

Характеризуючи особливості адміністративної відповідальності за правопорушення, скоєні іноземцями в нашій країні, варто виокремити наступні:

- 1) адміністративна відповідальність іноземців за скоєння спеціальних адміністративних правопорушень регламентується загальноукраїнським законодавством;
- 2) за порушення правил перебування на території України до іноземців можуть бути застосовані спеціальні санкції, такі, як: видворення за межі України, повернення до колишнього місця проживання, скорочення терміну перебування. Зауважимо, що власне ці санкції можуть застосовуватися лише до іноземців;
- 3) питання процесуального оформлення притягнення іноземців до адміністративної відповідальності у справах про правопорушення спеціального складу є прерогативою, насамперед, Державної прикордонної служби України, Державної міграційної служби України та Національної поліції України [12, с. 13].

Дослідники правового статусу іноземців та осіб без громадянства розглядають цю групу осіб як спеціальних суб'єктів адміністративної відповідальності, притягнення до відповідальності яких відрізняється від аналогічного провадження за участю громадян України: а) за обсягом підстав відповідальності; б) за суб'єктами відповідальності; в) за обсягом міри відповідальності; г) за порядком здійснення відповідальності [15, с. 14].

Серед найбільш вживаних видів адміністративних стягнень, що застосовується до іноземців та осіб без громадянства — видворення з України. Стаття 24 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачає, що законом України може бути передбачено адміністративне видворення за межі України іноземців та осіб без громадянства, які вчинили адміністративні правопорушення, що значною мірою порушують громадський порядок. Згідно з цією статтею, для застосування адміністративного видворення необхідним є: а) наявність закону, що передбачає адміністративне видворення; б) вчинення адміністративного правопорушення, що істотно порушує громадський порядок [1].

Якщо дії іноземців та осіб без громадянства грубо порушують Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» або суперечать забезпеченню/захисту громадської безпеки в Україні, Державна прикордонна служба України, Державна міграційна служба України та Національна поліція України чи Служба безпеки України щодо осіб, які намагалися незаконно перетнути кордон України в зоні прикордонного контролю або були затримані після перетинання кордону, можуть ухвалити рішення про видво-

рення, повідомивши протягом 24 годин сторону обвинувачення про підстави для ухвалення такого рішення. Видворення іноземця або особи без громадянства з України може супроводжуватися заборонаю на подальший в'їзд в Україну на строк до п'яти років. Строк заборони на подальший в'їзд в Україну обчислюється з моменту прийняття вказаного рішення.

Рішення які приймаються вище перерахованими правоохоронними органами щодо примусового повернення іноземця або особи без громадянства за межі України може бути оскаржено до суду згідно чинного законодавства. Так, особа має право протягом 10 днів на його оскарження. Втім, апеляційне звернення призупиняє виконання рішення про видворення означених категорій осіб, щоправда, за винятком власне тих випадків, коли у необхідності негайного видворення є безпекова компонента. Зокрема, питання та обставини щодо негайного видворення іноземця, згідно ст. 216 КПК [16], віднесено до юрисдикції СБУ.

Згідно чинного законодавства України, саме з моменту оприлюднення рішення про видворення за межі України, особи, які вважаються іноземцями/особами без громадянства, можуть оперувати правом на захист.

Іноземці та особи без громадянства, які, за санкцією прокурора ухиляються від виїзду після прийняття рішення про видворення, підлягають затриманню та адміністративному примусовому видворенню вітчизняними органами Нацполіції та охорони державного кордону, втім, лише за наявності достовірних підстав вважати, що вони й надалі ухилитимуться від самовільного виїзду.

Іноземцям та особам без громадянства, які підлягають адміністративному видворенню, або юридичним/фізичним особам, які приймають цих іноземців та осіб без громадянства чи сприяють їх незаконному в'їзду, проживанню/працевлаштуванню чи допомагають їм уникнути виїзду з України після закінчення терміну перебування, відшкодовуються витрати, пов'язані з адміністративним видворенням та утриманням, у національній валюті України та іноземна валюта за курсом Національного банку України на дату здійснення платежу.

Якщо іноземці та особи без громадянства видворяються без запрошення юридичних або фізичних осіб і не мають необхідних коштів для встановлення факту їх в'їзду в Україну, в порядку, встановленому Міністерством внутрішніх справ України та Адміністрацією Державної прикордонної служби України, за погодженням з Міністерством фінансів України, кошти державного

бюджету, можуть бути профінансовані за рахунок коштів, передбачених на цю мету в державному бюджеті.

Іноземці та особи без громадянства зобов'язані негайно залишити територію України після прийняття рішення про їх безпосереднє видворення. Якщо приймається рішення про примусове повернення іноземця або особи без громадянства за межі України, то в такому випадку віза анулюється, крім того конфіскується документ на право перебування в Україні.

У розрізі глави 15 КУпАП «Адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління» міститься цілий перелік статей, що регламентують притягнення до адмінвідповідальності досліджуваної категорії осіб, переважна більшість яких з'явилась в даному законі лише в 2018 році, власне шляхом прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прикордонної безпеки держави» [17]. До таких, зокрема, слід віднести наступні: стаття 203 «Порушення іноземцями та особами без громадянства правил перебування в Україні і транзитного проїзду через територію України»; стаття 203–1 «Невиконання рішення про заборону в'їзду в Україну»; стаття 204 «Порушення порядку працевлаштування, прийняття на навчання, надання житла, реєстрації іноземців та осіб без громадянства та оформлення для них документів»; стаття 204–1 «Незаконне перетинання або спроба незаконного перетинання державного кордону України»; стаття 205 «Невжиття заходів до забезпечення своєчасної реєстрації іноземців і осіб без громадянства»; стаття 206 «Порушення порядку надання іноземцям та особам без громадянства житла, транспортних засобів та сприяння в наданні інших послуг»; стаття 206–1 «Незаконне перевезення іноземців та осіб без громадянства територією України» [1].

Оскільки наразі проблематика пов'язана з необхідністю забезпечення безпекової складової, у тому числі і через військову агресію сусідньої держави, той порівняно невеликий розмір штра-

фу, передбачений більшістю зазначеними статтями, є необхідним до перегляду та посиленню міри відповідальності за порушення адміністративного характеру норм чинного вітчизняного законодавства [18].

Висновки. З огляду на вище зазначене та опираючись на чинне законодавство України, можемо констатувати, що іноземці та особи без громадянства являються, власне, спеціальними суб'єктами адміністративної відповідальності. Адміністративна відповідальність за правопорушення зазначених осіб характеризується низкою ознак, які визначають цих осіб як спеціальних суб'єктів адміністративної відповідальності та адміністративного права в цілому. Загалом, означені особи, за фактом перебування їх на території України, несуть адміністративну відповідальність у межах визначених чинним законодавством України, Конституцією України та міжнародними договорами. Водночас, у певних випадках, закон про адміністративну відповідальність встановлює особливий порядок притягнення до відповідальності іноземних громадян та осіб без громадянства.

Нами було проаналізовано категоріальний апарат, виходячи з його нормативного закріплення у системі вітчизняного законодавства; розмежовано категорії «іноземець» та «особа без громадянства»; виокремлено низку особливостей притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення, скоєні іноземцями/особами без громадянства в нашій країні; здійснено аналіз статистичних даних та його об'єктивності на сучасному етапі, що пов'язано з активними воєнними діями на території нашої держави; здійснено аналіз відповідних норм Кодексу України про адміністративні правопорушення, що власне регламентують порядок притягнення іноземців та осіб без громадянства до адміністративної відповідальності; розглянуто окремі процесуальні аспекти у розрізі досліджуваної проблематики; обґрунтовано необхідність перегляду нині передбаченого обсягу штрафу у межах проаналізованих статей 15 глави КУпАП.

Література

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
2. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
3. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17/ed20151105/find?text=%B2%ED%EE%E7%E5%EC%E5%F6%FC#n17>

4. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 № 2235-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14/ed20160219#n13>
5. Про затвердження Правил оформлення віз для в'їзду в Україну і транзитного проїзду через її територію: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 567. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/567-2011-%D0%BF/ed20120106/find?text=%B2%ED%EE%E7%E5%EC%E5%F6%FC#Text>
6. Про затвердження Інструкції про порядок оформлення іноземцям та особам без громадянства віз для в'їзду в Україну і транзитного проїзду через її територію: Наказ МЗС України від 26.07.2011 № 196. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1171-03/ed20031217/find?text=%B2%ED%EE%E7%E5%EC%E5%F6%FC#Text>
7. Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії між Міністерством внутрішніх справ України і Адміністрацією Державної прикордонної служби України з питань приймання-передавання та повернення дітей у країні постійного проживання: Наказ МВС та Держкордонслужби України від 25.11.2003 № 1426/267. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1171-03#Text>
8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визнання особою без громадянства: Закон України від 16.06.2020 № 693-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/693-20#n23>
9. Конвенція про статус апатридів: Конвенція ООН від 28.09.1954 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_232#Text
10. Про приєднання України до Конвенції про статус апатридів: Закон України від 11.01.2013 № 23-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/23-18#Text>
11. Жуков М. С. Особливості правового статусу апатридів в Україні. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/21093/1/ОСОБЛИВОСТИ_ПРАВОВОГО_СТАТУСУ_АПАТРИДИВ.pdf
12. Гарбарчук І. Ф. Адміністративна відповідальність іноземців: підстави, види, особливості. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2007. С. 10–14.
13. Звіт Національної поліції України про результати роботи у 2020 році. 14 с. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit2020/npu-zvit-2020.pdf>
14. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства у сфері міграції: Закон України від 01.12.2022 № 2813-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2813-20#n18>
15. Константінов С. Ф. Адміністративно-правовий статус іноземців в Україні та механізм його забезпечення: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». К.: НАВСУ, 2002. 14 с.
16. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
17. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прикордонної безпеки держави: Закон України від 27.02.2018 № 2293-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2293-19#n33>
18. Гулак О. В. Шляхи побудови ефективних державних інституцій: виклики сьогодення. Науковий вісник публічного та приватного права 2015. № 2. С. 11–14. URL: <http://www.nvppp.in.ua/index.php/vip2>

References

1. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia: Zakon Ukrainy vid 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
2. Konstytutsiia Ukrainy vid 28.06.1996 r. № 254k/96-VR. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-VR>
3. Pro pravovyi status inozemtsiv ta osib bez hromadianstva: Zakon Ukrainy vid 22.09.2011 № 3773-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17/ed20151105/find?text=%B2%ED%EE%E7%E5%EC%E5%F6%FC#n17>
4. Pro hromadianstvo Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 18.01.2001 № 2235-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14/ed20160219#n13>
5. Pro zatverdzhennia Pravyly oformlennia viz dlia vizdu v Ukrainu i tranzynnoho proizdu cherez yii terytoriiu: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 01.06.2011 № 567. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/567-2011-%D0%BF/ed20120106/find?text=%B2%ED%EE%E7%E5%EC%E5%F6%FC#Text>
6. Pro zatverdzhennia Instruktсии pro poriadok oformlennia inozemtsiam ta osobam bez hromadianstva viz dlia vizdu v Ukrainu i tranzynnoho proizdu cherez yii terytoriiu: Nakaz MZS Ukrainy vid 26.07.2011 № 196. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1171-03/ed20031217/find?text=%B2%ED%EE%E7%E5%EC%E5%F6%FC#Text>
7. Pro zatverdzhennia Instruktсии pro poriadok vzaiemodii mizh Ministerstvom vnutrishnikh sprav Ukrainy i Administratsiieiu Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy z pytan pryimannia-peredavannia ta povernennia ditei

u krainy postiinoho prozhyvannia: Nakaz MVS ta Derzhkordonsluzhby Ukrainy vid 25.11.2003 № 1426/267. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1171-03#Text>

8. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vyznannia osoboiiu bez hromadianstva: Zakon Ukrainy vid 16.06.2020 № 693-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/693-20#n23>

9. Konventsiiia pro status apatrydiv: Konventsiiia OON vid 28.09.1954 r. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_232#Text

10. Pro pryiednannia Ukrainy do Konventsii pro status apatrydiv: Zakon Ukrainy vid 11.01.2013 № 23-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/23-18#Text>

11. Zhukov M.S. Osoblyvosti pravovoho statusu apatrydiv v Ukraini. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/21093/1/ОСОБЛИВОСТИ ПРАВОВОГО СТАТУСУ АПАТРИДІВ.pdf>

12. Harbarchuk I.F. Administratyvna vidpovidalnist inozemtsiv: pidstavy, vydy, osoblyvosti. Visnyk Ternopilsko-ho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu. 2007. S. 10–14.

13. Zvit Natsionalnoi politsii Ukrainy pro rezultaty roboty u 2020 rotsi. 14 s. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit2020/npu-zvit-2020.pdf>

14. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vdoskonalennia zakonodavstva u sferi mihratsii: Zakon Ukrainy vid 01.12.2022 № 2813-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2813-20#n18>

15. Konstantinov S.F. Administratyvno-pravovy status inozemtsiv v Ukraini ta mekhanizm yoho zabezpechennia: avtoref. dys. na zdob. nauk. stup. kand. yuryd. nauk: spets. 12.00.07 «Administratyvne pravo i protses; finansove pravo; informatsiine pravo». K.: NAVSU, 2002. 14 s.

16. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

17. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo zabezpechennia prykordonnoi bezpeky derzhavy: Zakon Ukrainy vid 27.02.2018 № 2293-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2293-19#n33>

18. Hulak O.V. Shliakhy pobudovy efektyvnykh derzhavnykh instytutsii: vyklyky sohodennia. Naukovyi visnyk publichnoho ta pryvatnoho prava 2015. № 2. S. 11–14. URL: <http://www.nvppp.in.ua/index.php/vip2>